

Nr 188.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående visst markbyte mellan kronan och en enskild person i Östersund; given Stockholms slott den 15 mars 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDBIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmberg anför:

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 februari 1929 gjort framställning om byte av mark mellan kronan och en enskild person i Östersund samt därvid anført följande.

Med skrivelse till fortifikationsdepartementet den 2 december 1919 hade dåvarande chefen för Norrlands artilleriregemente överlämnat en till honom ställd skrift från lägenhetsägaren J. Mikaelsson, Lillängen, Östersund, däri denne väckt förslag om byte av mark vid regementets övningsfält mellan kronan och honom. För egen del hade regementschefen tillstyrkt detta förslag samt till stöd härför anført, dels att genom nämnda markbyte rege-

mentets ägoområde vid Östersund skulle erhålla en naturlig avgränsning åt söder i vägen Östersund—Kyrkås å dess sträckning väster och öster om regementets övningsfält, dels ock att förfoganderätten för regementet över det av Mikaelsson i byte erbjudna jordområdet — beläget som det vore i direkt förlängning av regementets skolskjutningsbana — skulle möjliggöra skjutningars anordnande på längre avstånd än vad, utan särskild kostnad för varje gång, dittills varit möjligt. Efter samråd med arméförvaltningens artilleridepartement hade fortifikationsdepartementet i skrivelse till regementschefen den 21 april 1920 förklarat sig icke hava något att erinra mot det föreslagna ägoutbytet, varjämte departementet hänvisat regementschefen att gemensamt med Mikaelsson hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län anhålla om förordnande för lantmätare att verkställa och å karta avfatta ägoutbytet, som därefter borde fastställas av vederbörande ägodelningsrätt.

I skrivelse till fortifikationsdepartementet den 19 januari 1929 hade regementets nuvarande chef anmält, att, enligt hans skrivelse bifogade förrättningsprotokoll med tillhörande kartor, den 12 oktober 1925 verkställdes och den 19 i samma månad av magistraten i Östersund fastställdes avstyckning av ovan nämnda för utbyte mellan regementet såsom representant för kronan och Mikaelsson avsedda markområden, vilka samtliga vore belägna inom vissa delar av Odensala by, som från och med 1918 års ingång inkorporerats med Östersunds stad. Vid förrättningen hade ett område av Mikaelsson tillhörig mark, som regementet skulle tillbyta sig av honom, åsatts namnet Skjutbanan nr 1 och fyra särskilda områden av regementets mark, som Mikaelsson skulle erhålla i utbyte häremot, namnen Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4. Regementschefen hade nu hemställt, att fortifikationsdepartementet måtte utverka Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande av markbytet i fråga.

Såsom grund för de i skrivelsen omnämnda avstyckningarna hade enligt förrättningsprotokollet lagts, bland annat, ett den 5 december 1923 mellan befälhavaren för regementet å kronans vägnar, å ena, samt Mikaelsson, å andra sidan, träffat avtal, enligt vilket dels kronan skulle till Mikaelsson överlåta av $\frac{9}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 70 Gg och av $\frac{8}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 71 Gg de delar av fastigheterna, vilka tillsammans med en mellan dem belägen del av en vid ägostyckning år 1904 avsatt samfärd väg bildade en triangelformig figur och vore belägen omedelbart söder om landsvägen Östersund—Kyrkås, vidare av $\frac{614}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 77 Gg ett område av omkring 3,342 kvadratmeter, gränsande i norr och nordost till samma landsväg, samt slutligen ett triangelformigt område om omkring 705 kvadratmeter beläget omedelbart söder om förenämnda landsväg och utgörande del av en lägenhet om 1,768 kvadratmeter, avsöndrad från en under $\frac{1}{3}$ tunnland Odensala nr 7 litt. C lydande lägenhet, dels ock Mikaelsson skulle i vederlag härför till kronan upplåta av honom tillhöriga $\frac{9}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 67 Gg ett område av omkring 3,709 kvadratmeter omedelbart norr om meranämnda landsväg. Såsom villkor för bytet skulle i övrigt gälla, bland annat, att områdena å ömse sidor överlåtes fria från inteckningar, att erforderliga åtkomsthandlingar skulle vid anfordran utan kostnad tillhandahållas vederbörande nya ägare till tillbytta områden, att tillträdet skulle ske omedelbart efter avtalets undertecknande, samt att alla kostnader för områdenas avskiljande genom avstyckning samt för beviljande av lagfart för Mikaelsson skulle bestridas av denne ensam.

Vidare hade fortifikationsdepartementet av handlingarna i ärendet inhämtat, att de till byte avsedda områdena, vilkas läge och gränser närmare framginge av såväl förrättningsprotokollen bifogade tomtkartor som ock av

en i ärendet insänd översiktskarta, efter verkställd uppmätning befunnits innehålla i areal, dels det område, som genom bytet skulle tillfalla kronan, eller lägenheten Skjutbanan nr 1, utgörande del av ägolotten $\frac{9}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 67 Gg, 3,742.7 kvadratmeter, dels ock de områden, som genom bytet vore avsedda att övergå till Mikaelsson, eller lägenheterna Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4, nämligen: nr 1, utgörande del av ägolotten $\frac{644}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 77 Gg, 3,419.5 kvadratmeter, nr 2, utgörande del av ägolotten $\frac{8}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 71 Gg, 184.2 kvadratmeter, nr 3, utgörande del av ägolotten $\frac{9}{4800}$ mantal Odensala nr 5 litt. 70 Gg, 2,605.6 kvadratmeter och nr 4, utgörande del av en lägenhet om 1,768 kvadratmeter i areal, avsöndrad från en under hemmanet $\frac{1}{3}$ tunnland Odensala nr 7 litt. C lydande torplägenhet, 685.4 kvadratmeter. Efter sammanräkning utgjorde summan av arealen av lägenheterna Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4 6,894.7 kvadratmeter. Stamfastigheterna till förenämnda avstyckade lägenheter vore, enligt vad i ärendet upplysts, lagfarna för ovan angivna respektive ägare.

På anmodan av fortifikationsdepartementet hade chefen för norra arméfördelningen föranstaltat om värdering av de i bytet ingående områdena. därvid han såsom värderingsman anlitat stadsingenjören i Östersund Fr. Eggwertz. Enligt det till departementet insända, den 2 februari 1929 upprättade värderingsinstrumentet hade Eggwertz intygat, att han efter företagen besiktning funnit, att sammanlagda värdet av lägenheterna Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4 inom Östersunds stad icke överstege 1,680 kronor, därav Mikaelstorp nr 1, som utgjordes av skogsmark, beväxt med enstaka mindre träd, ansetts hava ett värde av 720 kronor, Mikaelstorp nr 2 och 3, som utgjordes av odlingsbar, stenbunden skogsmark, ett värde av 650 kronor och Mikaelstorp nr 4, som utgjordes av odlad jord i god hävd, 310 kronor, samt att värdet av lägenheten Skjutbanan nr 1, utgörande odlad jord i god hävd, icke understeg 1,680 kronor.

Slutligen hade fortifikationsdepartementet inhämtat uppgift, att Mikaelsson i arvoden för de verkställda avstyckningarna av lägenheterna Skjutbanan nr 1 samt Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4 utgivit tillhoppa 190 kronor.

De föreslagna markbytena hade tillstyrkts av såväl chefen för norra arméfördelningen som arméförvaltningens domäntjänsteman.

Såsom förut nämnts, hade fortifikationsdepartementet efter samråd med artilleridepartementet redan i skrivelse till chefen för Norrlands artilleriregemente den 21 april 1920 uttalat, att departementet ej hade något att erinra mot det föreslagna markbytet. Någon anledning att nu frångå detta uttalande hade departementet icke, i synnerhet som departementet genom den ytterligare utredning, som nu i ärendet förebragts, blivit än mer styrkt i sin uppfattning, att markbytet vore för kronan fördelaktigt.

Med anledning av vad sålunda anförts och då markbytet icke torde kunna fullbordas, utan att lagliga överlåtelsehandlingar av vardera parten utfärdades å de områden, denna enligt bytet skulle avstå, samt ärendet sålunda, såvitt anginge frånhändande av kronan tillhörig mark, icke torde kunna avgöras utan riksdagens hörande, hemställde fortifikationsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att de från kronan tillhörig mark under Odensala nr 5 och 7 i Östersunds stad avstyckade lägenheterna Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4 finge utbytas mot den från förbemälda Mikaelsson tillhörig mark under Odensala nr 5 i samma stad avstyckade lägenheten Skjutbanan nr 1, under de villkor, som i huvudsak funnes angivna i ovan nämnda mellan befälhavaren för Norrlands artilleriregemente och Mikaelsson den 5 december 1923 träffade avtal, nämligen att Mikaelsson åtog sig dels att ensam betala alla kostnader för samtliga lägenheternas avskiljande ge-

nom avstyckning från vederbörande stamfastigheter och för beviljande av lagfart för Mikaelsson av de honom genom bytet tillkommande lägenheterna, dels ock att med gravationsbevis styrka, att den lägenhet, Skjutbanan nr 1, som kronan genom bytet skulle erhålla av Mikaelsson, vore fri från in-teckningar.

Departements-
chefen.

Enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen, synes det önskvärt, att det område, som kronan genom det avsedda markbytet skulle förvärva, kommer i kronans ägo. Vid sådant förhållande och då jag icke har något att erinra mot värderingen av de i bytet ingående områdena, tillstyrker jag, att det föreslagna bytet kommer till stånd.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ett utbyte av fastigheter må äga rum mellan kronan, å ena, samt lägenhetsägaren J. Mikaelsson, Lillängen, Östersund, å andra sidan, sålunda:

att kronan till Mikaelsson överlåter de från kronan tillhörig mark under Odensala nr 5 och 7 i Östersunds stad avstyckade lägenheterna Mikaelstorp nr 1, 2, 3 och 4;

att Mikaelsson till kronan överlåter den från honom tillhörig mark under Odensala nr 5 i samma stad avstyckade lägenheten Skjutbanan nr 1;

att Mikaelsson ensam vidkännes såväl alla utgifter för samtliga lägenheters avskiljande genom avstyckning från vederbörliga stamfastigheter som ock lagfartskostnaderna för de honom genom bytet tillkommande lägenheterna; samt

att de i bytet ingående fastigheterna å ömse sidor lämnas fria från gravationer.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Ewerlöf.